

MODELLJÄRNVÄGS- MAGASINET

NUMMER 13 • JUNI 2013
PRIS 99 KR INKLUSIVE MOMS

BYGG OM DIN GRÄLLE • HAMNKRAN FRÅN HALMSTAD • DIODBELYSNING I FLEISCHMANN'S DU-LOK
SYNARE: ROCO DM, NMJ LGJNS, ROCO RILNS • BYGG HJULLASTARREDSKAP • MIKRODATOR FÖR MJ

MIN BANA: ETT STYCKE HALLAND

Marknader, mässor & evenemang

MJ-marknad

Folkets park, Vimmerby
Söndag 1 september 10-15
Mer information: 070-520 3917
farn@beta.telenordia.se

MJ-marknad

Innovatum, Trollhättan
Lördag 16 november
Mer information i nr 14
sc.innovatum.se

Observera att detta inte är de enda marknader och mässor som äger rum, utan de vi fått tips om.

Har ni ett arrangemang som ni vill avisera?
Kontakta oss!

annons@mj-magasinet.se
054-54 27 30

Från fjolårets modelljärnvägsmarknad i Vimmerby.

MJ-Centralen

Handlare och tillverkare

* Återförsäljare av *Modelljärnvägsmagasinet*

Norrland

Modelljärnväg i Umeå*
www.modelljarnvag.se
090-12 74 80

Modelljärnvägsspecialisten*
Luleå
www.modellhobby.se
0920-160 35

Svealand

Hanssons Tobak*
Karlstad
www.hanssonstobak.se
054-14 07 03

EA's Hobbyprodukter
eashobbyprodukter@telia.com
biphome.spray.se/e.a.s/
076-100 2245

Tågcentralen*
Eskilstuna
www.tagcentralen.nu
016-13 07 50

Frykmo Modellbyggeri
info@frykmodell.se
www.frykmodell.se

Lokstallet
Västerås
www.lokstall1.se
0705-32 33 13

Modelljärnvägens Hus*
Alunda
www.modelljarnvagenshus.se
0174-655 77

Tågparatören*
Uppfartsvägen 12
Solna
08-730 2622

TMJ Konsult
Täby
www.tmjkonsult.se
08-758 5301

Hobbybokhandeln*
Stockholm
www.hobbybokhandeln.se
08-654 8455

Material*
Stockholm
www.materialbutiken.se
08-640 3002

Eskader*
Stockholm
www.eskader.eu
08-662 1853

Rimbo Grande
Stockholm Stuvsta
www.rimbogrande.se
08-774 2434

TrainShop AB*
Huddinge
www.trainshop.se
08-608 1000

Jörgen Edgar modellbyggare
Stockholm Tumba
www.jorgenedgar.se
070-474 3548

MJ-Hobbyexperten*
Stockholm Västberga
www.mjhobby.se
08-24 89 10

Götaland

Brimalm Engineering
Vadstena
www.brimalm.com
0143-102 00

Leni's lek & hobby*
Skärblacka
www.lenislek-hobby.com
011-538 36

Rutenhjelm's Elektriska*
Skara
www.rutenhjem.com
0511-37 00 43

Habo Hobby & Tågspecialisten*
Habo
www.habohobby.se
www.tagspecialisten.se
036-19 07 03

FV Elektro / tåg1
Forserum
www.fvelektro.nu
0380-206 80

MJ-Specialisten*
Vimmerby
www.hobbymodeller.se
070-520 3917

Hobbycenter*
Göteborg
www.hobbycenter.se
031-12 62 20

Pervald MJ*
Holmsjö
www.pervald.se
070-687 0858

Eurohobby*
Helsingborg
www.eurohobby.se
042-13 15 30

Modell Digital*
Malmö
www.modelldigital.se
040-30 10 64

Lunda Hobby*
Lund (Södra Sanby)
www.lundahobby.se
070-889 8986

Övriga

På Sporet*
Frederiksberg C, København
www.paa-sporet.com
0045 3323 1617

NMJ – Norsk Modelljernbane*
Strømmen
www.nmj.no
0047 6484 5739

Vill ni stå med här?
Handlarlistan presenteras
även på vår hemsida.
annons@mj-magasinet.se
054-54 27 30

Ansvarig utgivare, redaktör
Stefan Nilsson
stefan@mj-magasinet.se

Redaktionsgrupp
Peter Berggren
peter@mj-magasinet.se

Johan Stenson
johan@mj-magasinet.se

Niclas Westerlund
niclas@mj-magasinet.se

Anders Östlund
anders@mj-magasinet.se

Postadress och telefon
Geographica Antikva Förlag
Åstorpsgatan 3
660 50 Vålberg
054-54 27 30

Momsnummer/VAT
SE660928623901

Bankgiro
5714-8090

Prenumeration 3 nummer
247 SEK / år (3 nummer) inom
Sverige, 370 SEK / år inom
Europa, 400 SEK / år utanför
Europa. Foreign subscribers,
please contact us via email.

Lösnummer
99 SEK (porto tillkommer).

Annonser
Prislista finns på hemsidan.
annonser@mj-magasinet.se

Tryck
Strands Grafiska
www.strandsgrafiska.se

Modelljärnvägsmagasinet är en oberoende svensk tidskrift för järnvägar och tåg i modell, som ges ut av *Geographica Antikva Förlag*. Innehållet författas av redaktionen samt enskilda personer, anknutna efter behov. Ett arvode utgår för publicerat material enligt en definierad trappa. Vi förbehåller oss rätten att avgöra om och när material kan publiceras. Vi ansvarar inte för insänt, ej beställt material men tar gärna emot artiklar, foton, ritningar och liknande. Vill du bidra? Kontakta redaktionen!

Webbplats och e-post
www.mj-magasinet.se
red@mj-magasinet.se

ISSN 1654-949X

© Modelljärnvägsmagasinet
samt resp. upphovsperson

Redaktörens rader		4
Webbtips		4
Läsarsvepet		5
Nyhetsvepet		6
Synare:		
Roco Dm i H0	Redaktionen	10
Lgjns i H0 Svenska containervagnar från NMJ	Christer Andersson	14
Rilns från Roco Kapellvagn i H0	Christer Andersson	16
Rosenbach från Piko Stationshus i skala G	Urban Johansson	18
Svenskt slutsignalblink till personvagnar	Stefan Nilsson	19
Några sommartips	Redaktionen, Bengt Nilsson	20
Bygg redskap till Motorarts hjullastare!	Stefan Persson	22
Varianter på Grälle	Iwan Stenman	25
Min bana: Ett stycke Halland	Ola Bengtsson	26
Bygg littera Qbs!	Paul Metzmaier	31
En trumma av sten	Johan Stenson	32
Vi bygger en bana Del 3	Redaktionen	34
Glad sommar! Från Sjukskogsbanen	Steinar Jeppestøl	42
Svenska tågsammansättningar:		
Blandad rullande materiel	Redaktionen	44
Mikrodator på modelljärnväg Först ut: Arduino Uno	Lars Ljungberg	46
Fordonselektronik för MJ Introduktionsexemplet Arnold 627.0	Harald Barth	49
Lysdiobelysning i Fleischmanns Du2 i skala N	Bo Tobiasson	52
Hamnkrans 2 i Halmstad – att bygga en klassiker	Lars Björk	54
Sesam, öppna dig – och stanna i tid!	Göran Sandberg	58
Elektrisk tågvarmevagn	Stig Johansson	62
Att kapa räls	Redaktionen, Urban Duhrin	64
FREMO modultillbehör	Urban Johansson	65
Triss blir 2 + 1 Återbesök hos Ingemar	Stefan Nilsson	68
Dubai Metro – Röd och Grön linje i öknen	Roland Lawrenz	70
Dream-Track 2013 i Habo Rapport från N-modulsidan	Bengt Nilsson	72
Värnamo Modelljärnvägsförening	Lars Ljungberg	74
Handlarbesök	Redaktionen	75
Klubblistan MJ-föreningar		79
Slutsignalen		83
Nedladdning		39
Ritning: Gamla Uppsala brandstation	Brandhistoriska Sällskapet	40
Ritning: SJ littera • Uce (Q14u)	SJ	80
Reklammålade svenska godsvagnar: Edet	Bo Japlin, Jens Dahlström	81

Omslagsbilden: T44 269 och 275 passerar med godståg till Halmstad på Ola Bengtssons välplanerade hemmabana.
Foto: Ola Bengtsson. Följ med till hans tolkning av halländsk järnväg på sidan 26!

Redaktörens rader

Saken är klar – det blir ett fjärde nummer i år! Vi hoppas att detta ska glädja dig som vill läsa mer om modelljärnväg. Samtidigt ökar vi även upplagan och distributionen.

Nästa nummer kommer därför osedvanligt ut i början av september. Deadline för artiklar till nummer 14 är satt till **den 1 juli**, och för annonser **den 15 juli**. Det blir mitt i sommaren, men vi tror och hoppas att det ska fungera bra.

Ett septembernummer blir lagom för att syna och provbygga diverse MJ-materiel som kommit ut, som en bra start på byggsäsongen.

Det blir också en jämnare utgivning och man slipper vänta många månader mellan sommar- och höstnumren. Vi kan även fördela artiklar jämnare mellan olika nummer. Vår ambition är att hålla de 84 sidor som vi haft som riktmärke, men vi vågar ändå utlova minst 200 sidor renodlad modelljärnväg per år.

Med ökad utgivning behöver vi också justera prenumerationspriserna, men det återkommer vi till under hösten.

För att hantera en ökad utgivning har vi planer på att omstrukturera den administrativa biten – men mer om det senare...!

Nummer 15 kommer sedan ut under första halvan av november; vi siktar på MJ-marknaden i Trollhättan.

Gör gärna som farfar Vilhelm på sidan 44 – jordbrukare, tapetsrare och sockenpolitiker – slå dig ner och skriv en artikel.

Glad sommar!

Red.

Diskutera detta nummer:

1313.mj-magasinet.se

Vår hemsida:

www.mj-magasinet.se

Följ och Gilla oss på Facebook!

www.facebook.com/MJmagasinet

Besök våra fränder:

Allt om Hobby • www.hobby.se

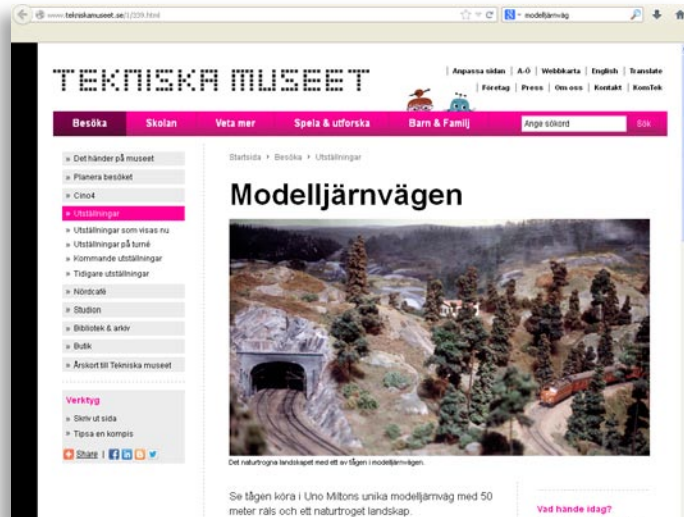
Tåg • www.sjk.se/tag

Banen • www.banen.dk

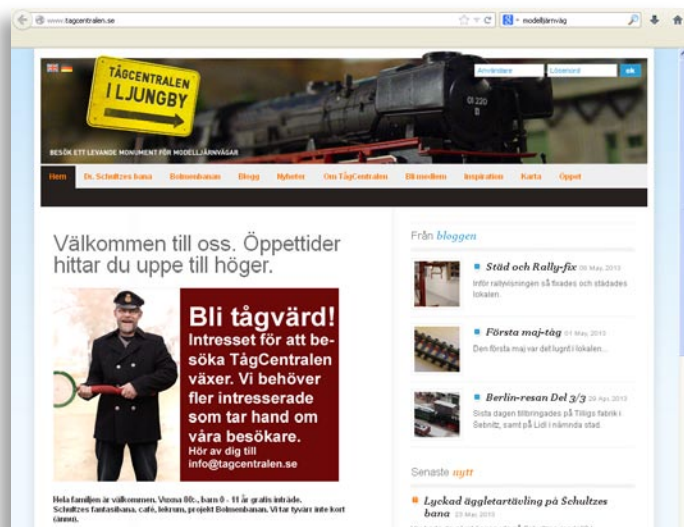
MJ-Bladet • www.mj-bladet.no

Webbtips

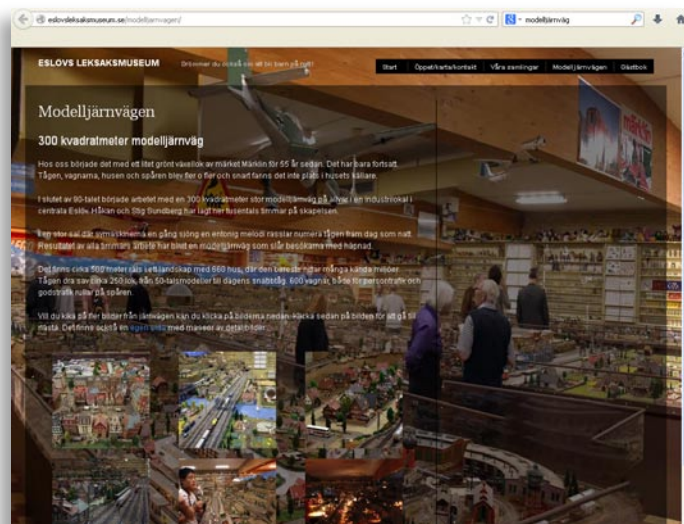
www.tekniskamuseet.se/1/339.html

www.tagcentralen.se

eslovsleksaksmuseum.se/modelljarnvagen/

Rättelse

I nummer 12 skrev vi om modellen av Euro 4000 från portugisiska **Sudexpress** (www.sudexpressmodels.com), att de båda loken från Railcare skulle ha målats i CargoNets färger.

Detta är dock inte korrekt, loken går i vit målning med Railcares logotyp, men har märkts med CargoNets logotyp.

Prov från Märklin

Märklin (www.maerklin.com) skickade oss provgjutningar av kåpan till deras kommande modell av Dm3, samt till malmvagnen Mas.

Gjutningarna för loket är fint gjorda i lättmetall. Nitrader och takdetaljer är skarpa, fönster och lyktor ser bra ut.

Tråget till Mas-vagnen är likaså gjutet i lättmetall, medan understället är i plast. Det ska bli roligt att titta närmare på de färdiga modellerna, när de kommer.

Dm3 aviseras till fjärde kvartalet i år, även i Trix-version. Mas-vagnarna sägs komma inom kort, åtminstone de för treräls, medan de från Trix dröjer ännu något. Vi återkommer givetvis med synare av dem så snart de anlät.

Märklin har fått nya ägare

Märklin har fått en ny ägare. Därmed är modelltågstillverkaren åter i ett tyskt familjeforetags händer och konkursen från 2009 slutgiltigt avklarad.

Den 21 mars skickade Märklin ut ett pressmeddelande där den nya ägaren presenterades. Ett helt nytt bolag med namnet Sieber & Sohn GmbH & Co. KG har grundats för övertagandet. Bakom detta bolag står Michael Sieber och dennes son Florian Sieber.

Sieber är ägare till leksakskoncernen Simba-Dickie Group, ett av Tysklands största leksaksföretag med en rad varumärken i sin produktportfölj.

Att Märklin nu fått en ny ägare innebär att det sätts punkt för företagets konkurs. 2009 – samma år som man fyllde 150 år – tvingades företaget ställa in betalningarna och konkursen var ett faktum.

Men detta innebär som bekant inte slutet för Märklin. Tvärtom fortsatte produktionen och försäljningen under konkursförvaltaren Michael Plutas ledning, och snart gick Märklin ekonomiskt bra igen.

Under tiden från konkursen 2009 till att Siebers tog över har fordringsägarna i konkursen ägt Märklin. Målet har dock

hela tiden varit att finna en ny, stabil och långsiktig ägare. När detta nu skett har också de gamla ägarna fått ut alla sina fordringar från konkursboet.

Konkursen får därmed sägas ha gått mycket bra och har kanske snarast varit en nytändning för Märklin. Michael Pluta har också hyllats för att han lyckats rädda och utveckla bolaget under de gångna åren.

Att firman nu återigen är i händerna på en tysk, familjeägd leksakstillverkare borgar förhoppningsvis för stabilitet. Märklin meddelade också i samband med att de nya ägarna offentliggjordes, att produktionen kommer att fortsätta som i dag i tyska Göppingen och ungerska Győr. All personal ska få behålla sina jobb.

I Märklin ingår också varumärkena Trix och LGB.

Johannes Tångeberg

Hobbytrade i konkurs

I april kom besked om att danska firman *Ebert & Ebert ApS* ansökt om konkurs. Firman ägde **Hobbytrade** (www.hobbytrade.dk), som försett oss med många intressanta svenska modeller, och fler var planerade för framtiden.

Att döma av hemsidan www.f2010.dk/hej-verden.html har viss modellproduktion fortsatt, av "det gamle hobbytrade team".

Vad konkursen innebär för svenska modeller får vi återkomma om.

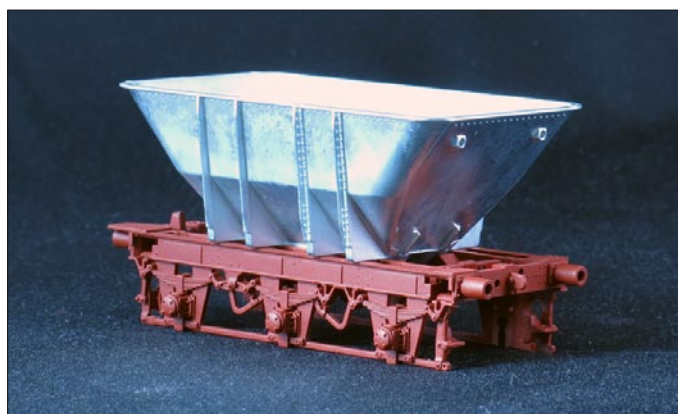
Fler signaler från Jeco

Precis då nummer 12 gick till tryckeriet presenterade **Jeco** (www.jeco.se) samtliga sina nya svenska signaler i H0.

Det innebär att det nu finns två-, tre-, fyr- och femskenssignaler samt en treskens försignal. Samtliga lysdioder är vita, och så är signallinserna färgade för grönt och rött sken.

Lysdioderna är sammankopplade i en gemensam pluspol, och har ett förmonterat motstånd som ska ge lagom ljusstyrka. Signalerna drivs av 14–16 V DC eller AC.

För digital reglering av 2–5 signaler rekommenderas Littfinskis dekoder 510313, som är anpassad för SJ-signaler.

Märklins provgjutningar av Dm3 och Mas
Foto: Stefan Nilsson.

Två- och treskenssignalerna kan styras tillsammans med en försignal och en växel av Jecos egna dekoder *Barbara*.

Det finns även andra signaldekodrar som fungerar (se nedan).

Jecos olika signaler kostar mellan 155 och 169 kr. Det finns även ett vinklat fäste att sätta i stolpar, för 30 kr.

Svenska signaldekodrar

Både **Hemi-konsult** (www.signalsidan.se) och **SigStyr** (www.proprat.com/sigstyr/) meddelar att deras signaldekodrar kan hantera Jecos svenska signaler.

Hemi-konsult har fyra olika varianter av programmerbara dekodrar (10-40X), beroende på vilka signaler som ska styras ihop med vilka andra slags signaler.

Tomas som gör SigStyr har testat en Jeco femskenssignal på sin dekoder. Det man får göra är att klippa bort signalens förmotstånd, så ska det fungera.

Besök respektive hemsida för mer information.

Svenskt spårssystem i H0

Brimalm (www.brimalm.se) presenterade nyligen sitt helt nya spårssystem för svensk räls.

Systemet går ut på att erbjuda helt skal-enlig svensk räls i H0, baserat på SJ 1934. Rälerna är Code 70 och för närvarande finns rärlängder om 230 mm. Det ska motsvara 50 kg/m räls i 20 m rärlängd.

Under rälerna ligger underlagsplattor, med ingjutna, skal-enliga räls-spikar. Därmed ska även fordon med hjul enligt NEM-standard kunna köras på spåret. Sliparna är av obehandlad furu och får anpassas av köparen. Rälsbefästningarna pressar ner i sliparna, så spårspannen monteras helt utan lim.

Än så länge finns bara raka spårspann (som dock kan böjas till kurvspår) och växelklot. Kloten är rörliga och levereras som byggsatser med tre delar. Enligt firman håller man även på att ta fram passande växlar.

Vi återkommer med en närmare titt på Brimalms spårssystem.

ELL 0002R och SSRT 1041 är ett samarbete mellan Leni's Lek & Hobby, Modelljärnvägs-specialisten och Märklin.

Specialmodeller av Rc

Handlarna **Leni's Lek & Hobby** (www.lenislek-hobby.se) och **Modelljärnvägs-specialisten** (www.modellhobby.se) har tillsammans med Märklin tagit fram två specialmodeller av Märklins Rc-lok i H0.

Det ena är dåvarande Banverkets Ell 0002R (37410) och det andra är SSRT Rc3 1041 (37411).

Båda modellerna är försedda med mfx-dekoder och ljudmodul. Av dem finns i skrivande stund SSRT-modellen i butik. Priset är cirka 3000 kr och upplagan anges vara begränsad.

Rutenhjems Elektriska och Trainshop har tagit fram Strukton TMY 9505. baserad på Märklins modell.

Märklin Strukton TMY

Handlarna **Rutenhjems Elektriska** (www.rutenhjems.se) och **Trainshop AB** (www.trainshop.se) har gått ihop och via Märklin tagit fram en specialmodell av Struktons diesellok TMY 9505.

Modellen är Märklins MY-lok i H0 som försetts med mfx-dekoder och ljudmodul samt högeffektsdrivning. Vidare har modellen Telex-koppel i båda ändar. Som hos förebilden sitter fyra varningslampor, som kan styras parvis.

Upplagan är begränsad till 599 exemplar, och modellen kostar cirka 3300 kr.

Brimalms nya spårssystem är intressant, och vi tittar närmare på det i kommande nummer.

Rocos Rc5 1377 "Silverfemman" tillverkas endast i 200 exemplar.

Roco Rc 1422 med den provmålning SJ gjorde i slutet av 1980-talet.

Q12 503052 är en fyraxlig tankvagn märkt BP.

Roco utökar sin serie moderna svenska personvagnar med A7, A8R och B7.

Loket i sats 51227 kallas SJ T94 005, men saknar svensk förebild. Huvvagnarna är likaså europeiska typer som märkts SJ. Det är ändå trevliga modeller.

Nytt svenskt från Roco

Roco (www.roco.cc) kom nyligen ut med malmlöket Dm (även NSB El 12) och kapellvagnen Rilns (se synare på sidan 12 respektive 18). Och detta är inte de enda svenska nyheterna från Roco.

Man har till exempel släppt en modell av den så kallade *Silverfemman*, Rc5 1377 som på 1980-talet provmålades inför färgschemat till X2-tågen. Modellen är bara tillverkad i 200 exemplar för analog tvåräls (72479) och 75 exemplar för digital tresräls (78479).

Ett annat ommålat Rc-lok var 1422. I slutet av 1980-talet var det första loket att målas om från orange till blått. Flera målningsvarianter provades, bland annat ett med uppdragna röda "blixstar" på sidorna och vita ränder i hörnen, utan SJ-logotyp i fronten.

Denna målning har Roco valt på sina modeller 62653 (för analog tvåräls; cirka 1700 kr) och 68653 (för digital tresräls; cirka 2000 kr). Modellerna finns hos svenska handlare sedan i våras; vi känner dock inte till upplagens storlek. Fler Rc-lok aviseras från Roco framöver.

Roco har också gett ut en fyraxling BP tankvagn (66809), märkt "Brandfarligt". Litterat anges till Q12, vilket är ett äldre samlingslittera för olika behållarvagnar. Denna har nummer 503052 och är märkt med AB Nynäs-Petroleum som ägare och Nynäshamn som hemstation. Vagnen kostar cirka 290–330 kr.

I serien svenska personvagnar kom nyligen fyra modeller av moderna, bruna vagnar. Det är en A7 (64331), en A8R (64332) och två B7 (64333/64334). Modellerna kostar 450–500 kr per styck.

Rocos malmvagnar har även kommit i ny version, i två satsar om fyra vagnar med olika vagnsnummer (67054 och 67055). Även dessa upplagor är begränsade, och en sökning hos svenska handlare visar att åtminstone 67055 börjat ta slut. Cirkapriset för en sats är 1200 kr.

En annan – mer eller mindre svensk – nyhet från Roco är startsatsen 51227. Den innehåller en rälsöval (geoLine) med växel och stickspår, en multiMaus samt ett SJ-märkt diesellok och tre huvvagnar littera Shimms.

Loket kallas "SJ T94 005" och är en fin men enkel modell. Det har ingen svensk förebild, utan är ett tyskt BR 294 som försetts med SJ-märke. Huvvagnarna är europeiska som fått SJ-märkning.

Med ett pris på mellan 1800–2000 kr är detta en mycket prisvärd sats för att komma igång med digitalkörning. Även modellerna är trevliga.

Svenskt modulsystem

På senaste Hjulmarknaden träffade vi Mikael Hansson på **Miniature Playground** (www.m-play.se), som berättade för oss om ett modulprojekt han var delaktig i.

De har arbetat vidare med konceptet och presenterar nu en unik lösning för att bygga både moduler och landskap, och det i stort sett utan verktyg.

Moduler finns i ett antal storlekar, är färdigskurna och monteras ihop lätt och snabbt. Gavlar finns för både MMM och FREMO.

Materialet är ett honeycomb-laminat, med två ytskikt och en lätt kärna. Därmed sägs modulerna vara mindre känsliga för temperatur och luftfuktighet.

I sortimentet finns även en gavelmall, som fästs i befintlig hålbild på modulens gavlar, samt en rälsmall som läggs mellan rälerna. Detta ger rätt position i både höjd- och sidled. Det finns rälsmallar både för rakspår och för olika kurvradier.

M-Play erbjuder även banvall och bank som överensstämmer med MMM och FREMO. Banvall och bank är tillverkat av ett filtmaterial med hög densitet. Materialet har "värmeminne", så att man med ett strykjärn kan göra doserade kurvor eller anpassa spårplaceringen.

För landskapsbygge erbjuder Miniature Playground ett formbart skummaterial. Med hjälp av värme (70–100°) blir materialet mjukt och formbart.

Om man inte blir nöjd med formen efter första försöket är det bara att värma materialet igen.

Miniature Playground har även tagit fram lättviktsben för moduler. Man håller också på att utveckla andra produkter, som vi ser fram emot att syna.

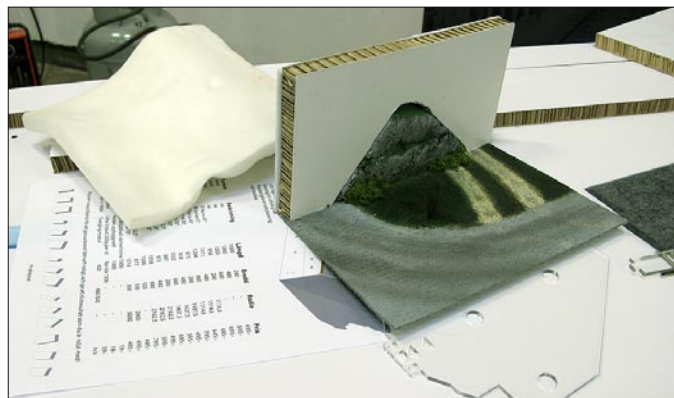
I ett kommande nummer ska vi testa att bygga såväl en modul som landskap med material från M-Play.

Svenska fordon från Busch

Busch (www.busch-model.com) kom nyligen ut med två svenska fordon: en Mercedes polisbil (44266; cirka 150 kr) och en Ford E-350 brandbil (41838; cirka 160 kr), märkt "Storstockholms brandförsvare Räddningsdykare".

Svenska räddningsfordon från Busch, polisbil och bil för brandkårens räddningsdykare.

Modulsystemet från Miniature Playground är mycket intressant, och vi får återkomma med en synare. Foto: Stefan Nilsson.

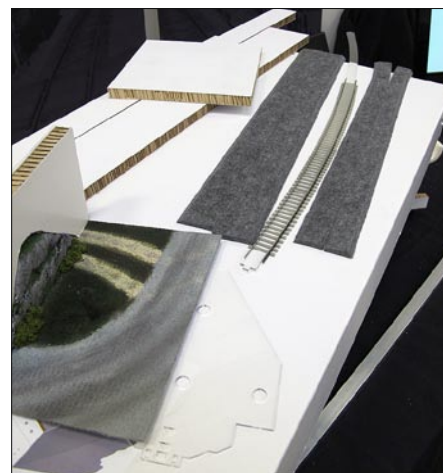

I Miniature Playgrounds sortiment ingår även rälsmallar, banvall och bank i filt samt skummaterial för att forma landskap. Foto: Stefan Nilsson.

Smådetaljer från Juweela

Tyska småtillverkaren **Juweela** (www.juweela.de) har tillbehör för modelljärnväg i många skalor. Bengt Nilsson snappade i danska Valby upp cementsten och tegelsten – som säljs i storpack med separata stenar!

Både cementstenen och tegelstenen finns i flera färger, och i olika stora förpackningar.

Intresserade köpare får vända sig till någon av deras återförsäljare. I Sverige anges det vara **Ministuff** (www.ministuff.se) och **The Plastic Models Hobby Shop** (www.plastic-models.se).

Tyska Juweela har intressanta tillbehör i många skalor. Foto och tips: Bengt Nilsson.

Svenskt slutsignalblink

till personvagnar

Stefan Nilsson

En dilemma för svenskrallare är att hitta slutsignaler för personvagnar som har rätt blinkfrekvens. I vårt digitala tidevarv går detta dock att ordna.

Man kan exempelvis ta delar från ESU (www.esu.eu) – vagnsinnerbelysning 50702, funktionsdekoder 52620 (LokPilot 3.0 fx) samt deras nya, praktiska kontaktbleck 50707 för montering mellan hjulaxlar.

Innerbelysningen har 11 gula lysdioder (50700 har varmvita dioder), och den 255 mm långa listen kan kortas av till önskad längd beroende på vagn.

På listen sitter en potentiometer för justering av ljusstyrkan. Listen har även anslutningspunkter för ESU:s *Power-Pack*. Två röda dioder för slutsignaler är anslutna med trådar till listen.

Innerbelysningen fungerar både digitalt och analogt, för såväl DC som AC. Beskrivningen här gäller digital styrning i en tvärålsvagn.

Hur du ansluter en dekoder står beskrivet på baksidan av ljuslistens ask. Typen av dekoder är mindre viktig då den bara ska hantera ett fåtal funktioner. Det är programmeringen av två CV-värden som är viktigt för att få ett trovärdigt svenskt blink.

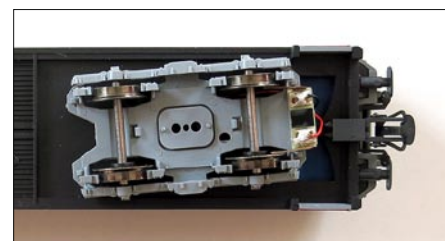
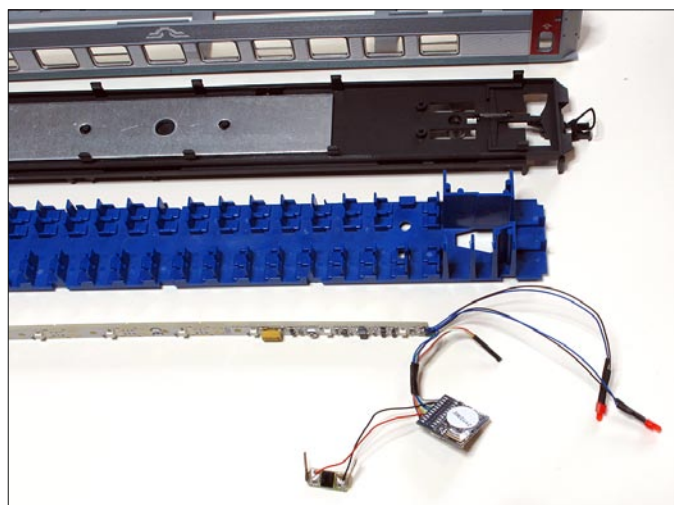
Vi valde att montera delarna i en Roco SSRT B9-vagn (64354). Det är inga direkta konstigheter med att ta isär vagnen, bara man skyndar långsamt och bänder lagom hårt. Eftersom vagnen är lång behöver inte ljuslisten kortas av.

Vagnens befintliga slutsignaler är en del av gaveldörrens fönsterplast. Förutom att klippa av de båda befintliga signalbitarna i ena änden fick vi borra upp hålets inre del något, till de 2 mm som lysdioderna är i diameter. Sedan gick det fint att trycka fast dem i hålen.

För att få plats med listen i inredningen fick vi fila ur lite i överkanten på en mellanvägg. Listen fästes med tunn dubbelhäftande tejp mot vagnkåpens inertak. Dekoder och trådar, och därmed slutsignalerna, placerades i den ände av vagnen som har längre avstånd mellan sista fönster och dörrarna.

Kontaktblecket har dubbelhäftande tejp för montering under en boggi eller ett vagnunderrede, med lödanslutning

ESU:s vagnsinnerbelysning med slutsignaler; dekoder och strömbleck får skaffas separat.

Se en demonstrationsfilm på: [youtube.com/mjmagasinet](https://www.youtube.com/mjmagasinet)

för trådar. Kontaktblecket och dess trådar stacks ut genom hål i vagnbotten.

Vi lödde trådarna till blecket innan montering mellan boggens yttre hjulpar. På så sätt skyms trådarna av vagnörrarnas nederkant. Det gäller bara att se till så trådarna inte hindrar koppelkulissens rörelser.

Efter justering av dekoderns och trådarnas läge, så de varken kläms eller syns genom sidofönstren, monterades vagnen åter samman – dags för test.

Dekodern har adress 3 som standard. Det kan vara praktiskt att ge dekodern samma adress som det lok man tänker dra tåget med. Med F1 slås innerbelysningen på och av, medan slutsignalerna regleras med F2. Den som så önskar mappar förstås om till andra funktionsknappar. Då styr man både lok och vagn med olika knappar på samma adress.

George Holmqvist på Modell Digital i Malmö (www.modelldigital.se) tipsar oss, för vår dekoder, att programmera CV112 till värde 38 och CV116 till värde 223. Slutsignalerna blinkar då med trovärdig frekvens. Vi upplever kanske ljusstyrkan som lite för stark. Detta bör dock kunna regleras genom justering av rätt CV-värde.

Det röda skenet läcker något genom gavelfönstret och de båda dörrfönstren, så dioderna skulle behöva målas svarta på sidorna, innan montering. De går att nå även efter montering genom att vagntaget lyfts av, men det blir förstås pilligare att genomföra.

Det totala priset för delarna är cirka 450 kr. Med tanke på att delarna var enkla att montera, samt att blinkfrekvensen är mycket trovärdig som svensk, kan det anses vara prisvärt. ❀

Några sommartips

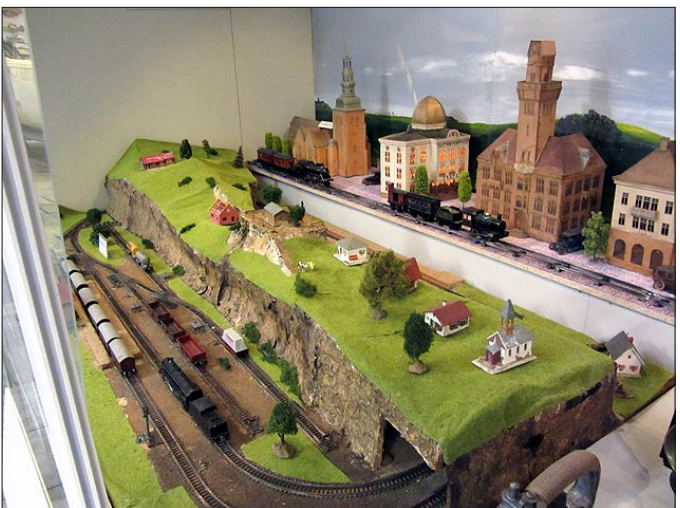
Text: Redaktionen
Foto: Bengt Nilsson

På Johannamuseet utanför Skurup i Skåne visar man bland annat Märklin-tåg i skala 0. Husen är byggda cirka 1914!

Museet visar i sommar modelljärnvägar i alla skalor. **Ovan** en i skala N och **nedan** en Fleischmannbana i skala H0.

Det finns många besöksmål för den järnvägsintresserade från norr till söder under sommaren.

Förutom etablerade platser som Sveriges Järnvägsmuseum i Gävle, järnvägsmuseet i Ängelholm, Modelljärnvägens Hus i Alunda och BMÅS i Borås, finns många publika trädgårdsjärnvägar och olika småmuseer.

Johannamuseet strax utanför Skurup firar i år trettioårsjubileum, och temat är "Modeller och Modelljärnvägar".

Förutom museets fasta utställningar visar man flera modelljärnvägar. En har äldre materiel från Märklin i skala 0, och det finns även banor och moduler i H0, N och Z – se bilder.

Utställningarna pågår hela sommaren, och museet är öppet alla dagar 10–17 under juni till augusti. I september håller man öppet torsdag till söndag 11–16.

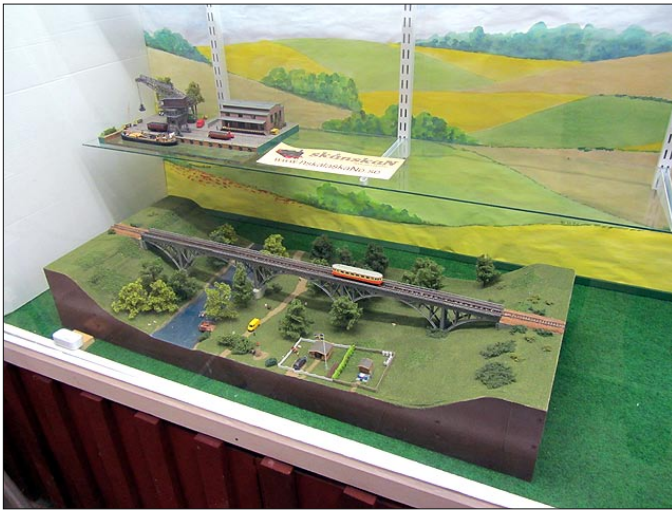
Läs mer om Johannamuseet och deras program på hemsidan.

Modelljärnvägens Hus i Alunda har i år en ny utställning "Årstiderna". Man visar även olika miniutställningar i sommar, med allt från Jan Gissbergs landskap till Sture Byléns hus. Se deras hemsida för mer information om sommarens program.

Det finns förstås många veteranjärnvägar att besöka. Eller varför inte ta en tur längs nån av Sveriges alla banor med dressincykling! ❀

Även skala Z finns representerat i utställningarna.

Ovan: SkånskaN har med en modul och ett litet diorama.
Nedan: En Märklinbana från 50-talet.

I montrarna samlas diverse gammalt och nytt som har med tåg att göra.

Länkar

Sveriges Järnvägsmuseum: www.trafikverket.se/Museer/Sveriges-Jarnvagsmuseum-Gavle/
 Johannamuseet: www.johannamuseet.se
 Modelljärnvägens Hus: www.modelljarnvagenshus.se
 BMÅS: www.bmas.se
 Bennys Trädgårdsjärnväg (Tidan): www.vastsverige.com/sv/skovde/products/53106/Bennys-tradgardsjarnvag-Tidan/
 Munkedals Järnväg (veterantåg 600 mm): www.munkedalsjarnvag.com
 Stjärnsfors KulturNöje (bl.a dressincyklning 891 mm till Hagfors Järnvägsmuseum): www.stjarnsforskultur.se
 Forsadalens Järnväg (veterantåg 600 mm): forsadalensjvg.blogspot.se

Se årets upplaga av Tågsommar för mer information om veteranjärnvägar, dressinbanor och järnvägsmuseer! Den finns att få gratis på många håll, och kan även laddas ner från: www.teknikarv.se/ts/startside.html

Värnamo Modelljärnvägsförening

Lars Ljungberg

VMJF – Värnamo Modelljärnvägsförening – bygger moduler istället för en fast bana, så efter varje träff man åkt på har banan ett nytt utseende.

En flexibel modulbana ger både omväxling och goda körmöjligheter.

I samband med FREMO-träffen i Rendsburg (Tyskland oktober 2011) påbörjades en diskussion med Fredrik Petterson i spetsen om att försöka bilda någon form av förening, så man kunde ha sina moduler uppställda i en lokal mellan träffar man åker på. Efter ett besök hos Koldings Modelljärnvägsklubb i Koldning, Danmark, fick Fredrik ytterligare inspiration. Letandet efter en lämplig lokal började så smått.

I februari 2012 träffades Johnny Malm, Jonas Olsson och Fredrik Petterson

hemma i Fredriks kök och beslöt att bilda Värnamo Modelljärnvägssförening (VMJF). Man fann en lämplig lokal under mars 2012.

I samband med DreamTrack 2012 hölls ett andra möte där det ordnades med registrering av föreningen. Från den 1 april 2012 fick VMJF tillträde till lokalen och verksamheten kunde påbörjas på allvar.

Medlemsägd modulbana • Syftet med föreningen är att samla byggare för att öka intresset för modellbygge. Klubbens

anläggning består till stor del av medlemsägda moduler.

Detta ger stor frihet för varje medlem att bygga vad denna önskar. Detta kan annars vara ett problem vid fasta klubb-anläggningar, där man måste komma överens om hur banan skall se ut.

Modulerna är byggda enligt modulstandarden för tvåårs FREMO H0-Europa. Även moduler byggda enligt andra standarder förekommer. Det enda som krävs är att de är kompatibla med FREMO H0-Europa, exempelvis genom extra bulthål eller övergångsmoduler.

Det är inget krav att man har någon modul för att få vara medlem i VMJF. Om man vill ha möjlighet att kunna köra med sina modeller och inte har plats för en anläggning är VMJF ett alternativ.

Föreningen äger också några moduler som man fått som gåva och håller som bäst på att färdigställa ett tågmagasin som skänktes av den framlidne medlemmen Göran Ollén.

Ständigt föränderlig • I samband med modulträffar i och utanför Sverige monteras delar av anläggningen ner och tas med. Vid återkomsten kanske anläggningen monteras upp på något annat sätt än innan. Nya moduler tillkommer varefter medlemmarna bygger fler.

Fördelen med detta är att man kan prova olika uppställningar, och det blir en bana som ständigt förändras. Eventuella justeringar av nya moduler kan göras på ett tidigt stadium.

FREMO trafikspel • Vid de regelbundna kördagarna bedrivs trafikspel enligt FREMO, med tidtabell, köruppdrag, vagnkort och fraktsedlar för godsvagnar, telefonsystem via egen telefonväxel och snabbklocka.

Trafikspelen brukar vara mycket uppskattade och kan sysselsätta minst åtta deltagare. Det krävs alltså inga jättebanor för att ha trevligt med trafikspel.

Träffaktiv förening • VMJF är en förening som deltar på modulträffar både inom och utanför Sverige. Ibland åker man med moduler, ibland enbart som deltagare, vilket ofta är bra ändå då det

går åt personal att bemanna stationer och köruppdrag.

Under 2012 har VMJF deltagit vid träffar i Sverige, Tyskland och Danmark.

Temadagar • VMJF anordnar även temadagar. Dessa vänder sig inte bara till medlemmar utan till alla intresserade.

Exempel på temadagar är trädbygge och vädring av vagnar och byggnader.

Fler liknande föreningar? • VMJF lyckas med sitt upplägg ge stor frihet för varje medlem, samtidigt som man ställs inför nya trafiktekniska utmaningar var gång anläggningen byggs om. Man tröttnar inte på anläggningen eller riskerar att den aldrig blir färdig.

Allt fler svenska modellrallare bygger moduler, så kanske det inte dröjer innan fler föreningar bildas som fungerar på liknande sätt. ❀

VMJF anordnar temadagar, med exempelvis trädbyggen (överst) eller hur man väderbiter modeller (nederst).

VMJF: www.vmjf.org

Handlarbesök

Redaktionen

I samband med Dream-Track -13 i Habo passade vi på att besöka Habo Hobby och Tågspecialisten.

Anders Östlund har sedan flera år drivit butiken i Habo samt varit delägare av firman Nmodell. Peter Henriksson har i sin tur länge haft Tågcentralen i Jönköping (filialen i Örebro stängde 2012).

Istället för att köra vidare som två enmansfirmor beslöt sig de båda för att gå samman. Det gemensamma bolagsnamnet är *Hobio AB*, som betyder 'hobby' på Esperanto. Båda de gamla bolagsnamnen kommer dock att finnas kvar.

Butiken ligger ännu i samma lokaler i Habo, men utbudet har breddats. Man har även fått bättre fart på lagerhantering och distribution av beställda varor. Full fart är det även i verkstadsdelen, med många kunduppdrag. ❀

I nästa nummer:

- Tema: Bergsbruk
- Skala T – 1:450
- Modelljärnväg på Legoland
- Synare och provbyggen
- Och förstås mycket mera

Vi ses – redan i september!

Redaktionen

Bygg en vagnbjörn!

Foto & bygge: Iwan Stenman.

Prenumerera!

Prenumerera på **Modelljärnvägsmagasinet**! Som prenumerant behöver du inte tänka på att hålla ögonen öppna efter Sveriges nya tidskrift för modelljärnväg. Den kommer istället direkt i din brevlåda tre gånger om året, i mars, juni och november. Du får – annonser och annat borträknat – minst 150 sidor MJ om året!

På vår hemsida www.mj-magasinet.se kan du ladda hem visst material från olika nummer: ritningar, spårplaner, artiklar med mera.

Och du spar pengar! En prenumeration kostar bara 247 SEK/år inom Sverige (370 SEK/år inom Europa och 400 SEK/år utanför Europa).

Du kan betala direkt till vårt bankgiro (glöm inte namn och adress!) eller via PayPal – eller beställa inbetalningskort. Vi har även norskt bankkonto.

Välkommen som prenumerant!

Modelljärnvägsmagasinet

Geographica Antikva Förlag
Åstorpsgratan 3
660 50 Vålberg
054-54 27 30

www.mj-magasinet.se
red@mj-magasinet.se

